

باسمه تعالی
اداره کل آموزش و پرورش استان خوزستان
آزمون پیش نوبت صبح درس فارسی (۱)

مشخصات دانش آموز	مشخصات امتحان	زمان امتحان	مهر آموزشگاه
نام:	درس: فارسی (۱)	ساعت :	
نام خانوادگی:	رشته: کلیه رشته ها	تاریخ : ۱۴۰۲/۰۹/۱۸	
شماره کارت:	پایه: دهم	مدت: ۸۰ دقیقه	

ردیف	سؤال	نمره								
قلمرو زبانی (۷ نمره)										
۱	معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) ولیکن به ایشان <u>مولع</u> مباش. ب) داده تنش بر تن ساحل <u>یله</u> . پ) <u>حدیث</u> دوست نگویم مگر به حضرت دوست . ت) خون تو <u>شرف</u> را سرخگون کرده است.	۱								
۲	املاي درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) شیخ بفرمود تا آن روز، موشی بگرفتند و در (هقهه - حقه) کردند. ب) دیوار شهر خراب شده است، آن را (عمارت - امارت) باید کردن. پ) (خواست - خاست) کزان ورطه قدم در کشد خویشان از حادثه برتر کشد . ت) و آنکه غفلت برحال وی (قالب - غالب) و عجز در افعال وی ظاهر بود.	۱								
۳	کدام کلمات املاي نادرست دارند؟ شکل صحیح آنها را بنویسید. الف) هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم / در حزیز هم می‌توان عزیز بود. ب) ناصر در حالیکه صفت خود را به او چسبانده بود... گفت: دیو آمده من را بخورد. پ) چندان که طاقت باشد نیکی کن و پیران قبیله خیش را حرمت دار . ت) تا نگردي آشنا زین پرده رمزی نشنوی / گوش نامحرم نباشد جای پیقام سروش	۱								
۴	ضمیر متصل را بیابید و نقش دستوری آن را بنویسید. «دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای فرشته‌ات به دو دست دعا نگه دارد»	۰/۵								
۵	کدام بخش از عبارت زیر «حذف» شده است؟ نوع «حذف» را بیان کنید. «همه کس را به سزا، حق شناس باش؛ خاصه قرابت خویش را»	۰/۵								
۶	جدول زیر را کامل کنید.	۰/۷۵								
<table><tr><td>فعل</td><td>امر</td><td>ساخت منفی</td><td>مضارع اخباری</td></tr><tr><td>خواهید پرسید</td><td>.....</td><td>.....</td><td>.....</td></tr></table>		فعل	امر	ساخت منفی	مضارع اخباری	خواهید پرسید				
فعل	امر	ساخت منفی	مضارع اخباری							
خواهید پرسید										
۷	در گروه اسمی زیر، هسته و نوع وابسته‌ها را مشخص کنید. «غبطه بزرگ زندگانی»	۱/۲۵								
۸	بیت زیر را بر اساس ترتیب اجزای جمله در زبان فارسی، مرتب کنید. « گشت یکی چشمه ز سنگی جدا غلغله زن، چهره نما، تیزپا » (ادامه پرشش ها در صفحه دوم)	۰/۵								

۹	نوع و زمان درست فعل ها در عبارت «هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم - از ننگ رسته باشی - خون تو را مکیده است» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟ الف) ماضی بعید - ماضی التزامی - ماضی نقلی ب) ماضی بعید - مضارع التزامی - ماضی نقلی ج) مضارع التزامی - ماضی بعید - مضارع اخباری د) ماضی بعید - ماضی مستمر - ماضی نقلی	۰/۵
---	--	-----

قلمرو ادبی (۵ نمره)

۱۰	گزینه‌های صحیح را به هم وصل کنید.	۰/۵									
	<table border="1"> <tr> <th>ردیف</th><th>نام نویسنده یا شاعر</th><th>نام اثر</th></tr> <tr> <td>۱</td><td>جمال میرصادقی</td><td>گوشواره عرش</td></tr> <tr> <td>۲</td><td>سیدعلی موسوی گرمارودی</td><td>دیوار</td></tr> </table>	ردیف	نام نویسنده یا شاعر	نام اثر	۱	جمال میرصادقی	گوشواره عرش	۲	سیدعلی موسوی گرمارودی	دیوار	
ردیف	نام نویسنده یا شاعر	نام اثر									
۱	جمال میرصادقی	گوشواره عرش									
۲	سیدعلی موسوی گرمارودی	دیوار									

۱۱	ادبیات عرفانی، که بسیار غنی و گسترده است، در حوزه ادبیات قرار می‌گیرد.	۰/۵
----	--	-----

۱۲	آرایه‌های درست هر گزینه را از داخل کمانک مشخص کنید. الف) آب اجل که هست گلوگیر خاص و عام / بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد (مجاز - استعاره) ب) دیگری هم که از پیرایه خرد و ذخیرت تجربت بی بهره نبود. (اضافه تشبیهی - اضافه استعاری) پ) سر و زر و دل و جانم فدای آن یاری / که حق صحبت مهر و وفا نگه دارد (کنایه - حسن تعلیل) ت) ابر ز من حامل سرمایه شد / باغ ز من صاحب پیرایه شد (استعاره - ایهام)	۱
----	--	---

۱۳	بهره‌گیری از مثل چه تأثیری در سخن دارد؟	۰/۵
----	---	-----

۱۴	با توجه به بیت زیر، چشمه نماد چه کسانی است؟ «گفت در این معرکه یکتا منم تاج سر گلبن و صحرا، منم»	۰/۵
----	---	-----

۱۵	بیت زیر را از نظر کاربرد آرایه «حسن تعلیل» بررسی کنید. «بید مجنون در تمام عمر، سر بالا نکرد حاصل بی‌حاصلی نبود به جز شرمندگی»	۰/۵
----	---	-----

۱۶	در بیت زیر، یک استعاره بیابید و منظور آن را بنویسید. «بادی که در زمانه بسی شمع‌ها بکشت هم بر چراغدان شما نیز بگذرد»	۰/۵
----	---	-----

۱۷	بیتی از شعر همای رحمت بنویسید که با «به اسیر کن مدارا» به پایان برسد.	۰/۵
----	---	-----

۱۸	یک بیت بعد از بیت «چو به دوست عهد بندد ز میان پاک بازان / چو علی که می‌تواند که به سر برد وفا را؟» را بنویسید.	۰/۵
----	--	-----

قلمرو فکری (۸ نمره)

۱۹	معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید. الف) صبا بر آن سر زلف ار دل مرا بینی / ز روی لطف بگویش که جا نگه دارد ب) چندان تناوری و بلند / که به هنگام تماشا / کلاه از سر کودک عقل می‌افتد پ) قطره باران که در افتد به خاک / زو بدمد بس گهر تابناک ت) اگر غم و شادیت بود، به آن کس گوی که او تیمار غم و شادی تو دارد. ث) غفلت کردم و فرجام کار غافلان چنین باشد.	۰/۷۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵ ۱ ۰/۷۵
----	--	-----------------------------------

(ادامه پرسش‌ها در صفحه سوم)

۰/۵	در بیت زیر، مقصود شاعر از «شیران» و «سگان» چیست؟ «در مملکت چو غرش شیران گذشت و رفت این عوعو سگان شما نیز بگذرد»	۲۰
۰/۵	منظور شاعر از «تأثیر اختران شما نیز بگذرد» چیست؟	۲۱
۰/۵	در جمله‌ی زیر، نویسنده بر کدام ویژگی‌های اخلاقی تأکید می‌کند؟ «اثر غم و شادی پیش مردمان، بر خود پیدا مکن»	۲۲
۰/۵	مفهوم شعر زیر را بنویسید. «هرچه در سوی تو، حسینی شد / دیگر سو یزیدی...»	۲۳
۰/۵	عبارت «خونت / با خون بهایت، حقیقت / در یک تراز ایستاد» در توصیف چه کسی بیان شده است؟	۲۴
۰/۵	سروده‌ی زیر، یادآور کدام بیت است؟ «ما بارگه دادیم، این رفت ستم بر ما بر قصر ستمکاران، گویی چه رسد خذلان» الف) هم مرگ بر جهان شما نیز بگذرد هم رونق زمان شما نیز بگذرد ب) چون داد عادلان به جهان در بقا نکرد بیداد ظالمان شما نیز بگذرد	۲۵
۰/۵	در بیت زیر، حافظ شرط وفاداری معشوق را در چه می‌داند؟ گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان نگاه‌دار سر رشته تا نگه دارد	۲۶
۰/۵	با توجه به عبارت «گندم نمای جو فروش مباش» نویسنده، انسان را از چه کاری برحذر می‌دارد؟	۲۷
۲۰	جمع	

موفق باشید.

باسمه تعالی
اداره آموزش و پرورش استان خوزستان
راهنمای تصحیح آزمون هماهنگ صبح درس فارسی

مشخصات امتحان	زمان امتحان
درس: فارسی	ساعت :
رشته: کلیه رشته ها	روز و تاریخ : ۴۰۲/۹ / ۱۸
پایه : دهم	مدت : ۸۰ دقیقه

ردیف	سؤال	نمره
۱	الف) حریص، شیفته ب) رها، آزاد پ) ماجرا، روایت، سخن د) آبرو	۱
۲	الف) حقّه ب) عمارت پ) خواست د) غالب	۱
۳	الف) حسیض ب) سِفَت پ) خویش د) پیغام	۱
۴	ات (مفعول)	۰/۵
۵	حق شناس باش حذف به قرینه‌ی لفظی	۰/۵
۶	امر: بپرس ساخت منفی: نخواهید پرسید مضارع اخباری: می پرسید	۰/۷۵
۷	غبطه: هسته = اسم ۰/۲۵ بزرگ: وابسته پسین = صفت ۰/۵ زندگانی: وابسته پسین = مضاف الیه ۰/۵	۱/۲۵
۸	یک چشمه غلغله زن، چهره نما، تیز پا ز سنگی جدا گشت	۰/۵
۹	الف	۰/۵
۱۰	۱- دیوار ۲- گوشواره عرش	۰/۵
۱۱	ادبیات غنایی	۰/۵
۱۲	الف) مجاز ب) اضافه تشبیهی پ) کنایه ت) استعاره	۱
۱۳	سخن را زیباتر و تاثیر گذارتر می کند	۰/۵
۱۴	افراد مغرور و متکبر	۰/۵
۱۵	علت سرافکندگی درخت بید، بی بار و بی ثمر بودن آن است. (یا هر توضیح مشابه)	۰/۵
۱۶	باد : استعاره از مرگ ، شمع : استعاره از افراد بزرگ، چراغدان : استعاره از حکومت ستمگران (یک مورد)	۰/۵
۱۷	به جز از علی که گوید به پسر که قاتل من چو اسیر توست اکنون به اسیر کن مدارا	۰/۵
۱۸	نه خدا توانمش خواند، نه بشر توانمش گفت متحیرم چه نامم شه ملک لا فتی را؟	۰/۵
۱۹	نظر همکاران محترم صائب است	۴
۲۰	شیران = دلیران و حاکمان عادل / سگان: مزدوران ستمگران	۰/۵
۲۱	ناپایداری حکومت های ظالم (یا هر توضیح مشابه)	۰/۵
۲۲	خویشتن داری	۰/۵
۲۳	شهادت امام حسین ملاک سنجش حق از باطل است	۰/۵
۲۴	امام حسین	۰/۵
۲۵	ب	۰/۵
۲۶	وفاداری عاشق	۰/۵
۲۷	دو رویی، ریا، تزویر	۰/۵